

Markéta Selucká, Svatava Veverková a kolektiv
OBCHODNÍ PODMÍNKY VE VZTAZÍCH B2C

Vzor citace:

Selucká, M., Veverková, S. a kol.: Obchodní podmínky ve vztazích B2C. Praha: Leges, 2018, 184 s.

Recenzovali:

prof. JUDr. Jan Hurdík, Dr.Sc.

doc. JUDr. Monika Jurčová, Ph.D.

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Selucká, Markéta

Obchodní podmínky ve vztazích B2C / Markéta Selucká, Svatava Veverková a kolektiv. -- Praha : Leges, 2018. -- 184 stran
ISBN 978-80-7502-293-6

347.451.9 * 366.5 * (437.3) * (048.8:082)

- obchodní podmínky -- Česko
- ochrana spotřebitele -- Česko
- kolektivní monografie

347 - Soukromé právo [16]

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA

právní fakulty MU

0-3066/171 617

Vydalo Nakladatelství Leges, s. r. o., Lublaňská 4/61, Praha 2, v roce 2018 jako svou 494. publikaci.

Edice Teoretik

Vydání první

Návrh obálky Michaela Vydrová

Redakce Anna Junková

Sazba Lucie Tuláčková

Tisk PBtisk, a. s., Příbram

www.knihyleges.cz

© Markéta Selucká, Svatava Veverková a kolektiv, 2018

ISBN 978-80-7502-293-6

O AUTORECH

doc. JUDr. Markéta Selucká, Ph.D. (* 1971)

Absolvovala Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Postgraduální doktorské studium na Právnické fakultě MU dokončila pod vedením prof. JUDr. Josefa Fialy, CSc. V roce 2014 se habilitovala na Právnické fakultě MU s prací „Odpovědnost za vady s důrazem na ochranu spotřebitele“. Nejprve pracovala ve státní správě, později v advokacii a podnikatelské sféře. V současné době je děkankou Právnické fakulty MU. Je členkou Acquis Group (European Research Group on Existing EC Private Law). Jako národní zpravodaj se účastnila projektu Evropské komise „EC Consumer Law Compendium“ řešeného European Legal Studies Institute v Osnabrücku, Německo, projektu Evropské komise „Fundamental Rights Action Plan“ řešeného European Legal Studies Institute v Osnabrücku, Německo, pak projektu Evropské komise „The Perspectives of Europeanization of Law of Succession“ (projekt v rámci „Civil Justice Programme of the European Commission“) řešeného Kozminski University in Warsaw (Polsko), Vilnius University (Litva) a Turiba Bisneska Austskola (Lotyšsko) a v letech 2013–2014 projektu Evropské komise „Pilot field study on the functioning of the national judicial systems for the application of competition law rules“ (DG Justice under Multiple Framework Contract JUST/2011/EVAL/01). Markéta Selucká se zaměřuje zejména na problematiku ochrany slabších kontraktačních stran v soukromoprávních vztazích, např. ochranu nájemce bytu či spotřebitele. V knize zpracovala kapitolu 1.

Mgr. Bc. Svatava Veverková je studentka doktorského programu Teoretické právní vědy na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Ve své disertační práci se věnuje ochraně spotřebitele u smluv uzavíraných mimo obchodní prostory. Mimo to Svatava působí jako vedoucí právní poradny největší české spotřebitelské organizace dTest a jako šéfredaktorka časopisu Právo21. V knize zpracovala kapitolu 2.

Mgr. Bc. Petr Jedlička působí jako advokátní koncipient v advokátní kanceláři Polanský, Vršková, Křížová v Brně. Ve své praxi se zaměřuje na oblast občanského a správního práva, jakož i na oblast práva sociálního zabezpečení. Teoreticky se věnuje dějinám práva v antickém Řecku. Dříve působil jako právník v neziskové organizaci, kde se věnoval mimo jiné poradenství v oblasti spotřebitelského práva. V knize zpracoval kapitolu 4.

Mgr. Jana Mlýnková je studentka doktorského programu Teoretické právní vědy na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Ve své disertační práci se věnuje slabší smluvní straně v právu upravujícím nájem bytu a domu. Mimoto Jana působí jako advokátní koncipientka, ve své praxi se mimo jiné zabývá tvorbou obchodních podmínek. V knize zpracovala podkapitoly 3.3.

Mgr. Markéta Ambrožová je studentka doktorského programu Teoretické právní vědy na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Ve své disertační práci se v komparativním pohledu zabývá tématem ochrany spotřebitele v rámci cestovního ruchu. Ve své praxi se Markéta zaměřuje zejména na evropské právo a jeho dopady na tuzemskou legislativu. V knize zpracovala kapitoly 5.

Mgr. Robert Peša je student doktorského programu Teoretické právní vědy na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Ve své disertační práci se věnuje problémovým aspektům zjišťování skutkového stavu v civilním řízení soudním. Mimo to Robert působí jako advokátní koncipient v advokátní kanceláři JUDr. Petra Poledníka v Brně. V knize zpracoval podkapitoly 3.1 a 3.2.

OBSAH

O autorech	5
Obsah	7
Úvod	11
1. OCHRANA SPOTŘEBITELE	13
1.1 Ochrana spotřebitele po rekodifikaci soukromého práva; spotřebitelský kodex	13
1.2 Ochrana spotřebitele v kontextu práva EU	14
1.3 Soukromoprávní a veřejnoprávní ochrana spotřebitele	18
1.4 Pojem „spotřebitel“ a „podnikatel“; „spotřebitelská smlouva“	18
2. TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁVNÍ ÚPRAVY OBCHODNÍCH PODMÍNEK	26
2.1 Vymezení pojmu obchodní podmínky	26
2.1.1 Formální a materiální pojetí obchodních podmínek	28
2.1.2 Druhy obchodních podmínek	31
2.1.3 Vztah obchodních podmínek k jiným formám ujednání	34
2.2 Obsah obchodních podmínek	39
2.2.1 Obecná východiska	39
2.2.2 Doporučený obsah obchodních podmínek	41
2.2.3 Nedoporučený obsah obchodních podmínek	47
2.3 Význam obchodních podmínek	49
2.3.1 Obecná východiska	49
2.3.2 Výhody a nevýhody obchodních podmínek	51
2.4 Forma obchodních podmínek	52
2.5 Inkorporace obchodních podmínek	54
2.5.1 Zvláštnosti inkorporace obchodních podmínek u smluv uzavíraných adhezním způsobem	56
2.5.2 Inkorporace obchodních podmínek při uzavírání smlouvy za současné fyzické přítomnosti obou smluvních stran	57
2.5.3 Inkorporace obchodních podmínek při uzavírání smlouvy za použití elektronických prostředků	63
2.6 Výklad obchodních podmínek	65
2.7 Časová působnost obchodních podmínek	66
2.8 Závěr kapitoly	69

3. PŘÍPUSTNÁ UJEDNÁNÍ V OBCHODNÍCH PODMÍNKÁCH	72
3.1 Automatická prolongace smluv	72
3.1.1 Obecně	72
3.1.2 Povaha ustanovení o automatické prolongaci smlouvy	73
3.1.3 (Ne)přiměřenost ujednání o automatické prolongaci smlouvy	74
3.1.4 Vzorová znění ujednání o automatické prolongaci smlouvy	76
3.1.5 Sektorová regulace	78
3.2 Jednostranná změna obchodních podmínek	79
3.2.1 Obecně	79
3.2.2 Jednostranná změna obchodních podmínek	80
3.2.3 Ultimativní změna obchodních podmínek	82
3.3 Obvyklá smluvní ujednání	85
3.3.1 Kupní smlouva	90
3.3.2 Smlouva o poskytování služeb	100
3.3.3 Smlouva o poskytování spotřebitelského úvěru	103
4. PŘEKVAPIVÁ UJEDNÁNÍ V OBCHODNÍCH PODMÍNKÁCH	106
4.1 Smysl a účel právní úpravy	107
4.2 Povaha neúčinnosti podle § 1753	109
4.2.1 Neúčinné ustanovení jako právní jednání	110
4.2.2 Kontrola inkorporace anebo odnětí účinků?	111
4.2.3 Účinky inter partes a ex tunc	114
4.3 Aplikace ust. § 1753	115
4.3.1 Předpoklady	116
4.3.2 K námitce nebo ex offo?	119
4.3.3 Komu svědčí ochrana před překvapivým ustanovením?	120
4.3.4 Vztah neúčinnosti, neplatnosti a nepřihlížení ze zákona	121
4.4 Objektivizovaná překvapivost a její posuzování	123
4.4.1 Kritéria překvapivosti	123
4.4.2 Rozhodný okamžik k posouzení překvapivosti	132
4.5 Předcházení neúčinnosti	133
4.5.1 Výslovné přijetí	133
4.5.2 Jiná opatření proti neúčinnosti	137
4.6 Odstraňování neúčinnosti ustanovení obchodních podmínek	140
4.7 Příklady potenciálně překvapivých ustanovení	142
4.8 Závěr kapitoly	143

5. PROCESNÍ PROSTŘEDKY OCHRANY SPOTŘEBITELE	144
5.1 Soudní řešení sporů	145
5.1.1 Zásada procesní autonomie	149
5.1.2 Vývoj doktríny přezkumu ex offa zneužívajících klauzulí	150
5.1.3 Dílčí závěr kapitoly	161
5.2 Mimosoudní řešení sporů	163
5.2.1 Finanční arbitráž	165
5.2.2 Český telekomunikační úřad	167
5.2.3 Energetický regulační úřad	168
5.2.4 Česká obchodní inspekce	169
5.3 Závěr kapitoly	170
Seznam použité literatury	172
Věcný rejstřík	182

ÚVOD

Předkládaná publikace se zabývá v praxi poměrně frekventovaným jevem, a to obchodními podmínkami. Pokusíme-li se „vygooglit“ si pojem „obchodní podmínky“, nabídne nám vyhledávač přes 2,5 mil. výsledků hledání. Zpravidla každý e-shop, každá pojistná smlouva či smlouva o poskytování telekomunikačních služeb (a mnoho dalších smluv) obsahuje jako přílohu obchodní podmínky, které vymezují práva a povinnosti smluvních stran. S obchodními podmínkami se setkáváme prakticky každý den. Bez souhlasu s nimi bychom se nepřepravili městskou hromadnou dopravou, na chytrých telefonech neotevřeli neméně chytré aplikace, své notebooky nepřipojili do internetové sítě, neobjednali zboží z e-shopů či si nezapůjčili peníze od banky. Obchodní podmínky jsou integrální součástí našich životů, přestože si jejich existenci neuvědomujeme nebo ji kvůli zdlouhavosti a nesrozumitelnosti raději potlačujeme. Souhlas s obchodními podmínkami dáváme podnikateli se stejnou samozřejmostí jako svoje jméno a příjmení.

Prezentovaná monografie se zabývá specifickými obchodními podmínkami, a to obchodními podmínkami ve vztazích B2C, tj. užíváním obchodních podmínek ve vztazích, kdy jedna ze smluvních stran je *de lege lata* slabší stranou vyžadující zvláštní ochranu. Publikace nicméně není zaměřena jen na analýzu právního postavení spotřebitele jakožto slabší smluvní strany, ale rovněž na právní postavení podnikatele, který zpravidla obsah smluvních podmínek definuje. Moudrý podnikatel se snaží navrhnout vyvážené a férové obchodní podmínky, které nebudou moci býti soudem posléze charakterizovány jakožto nicotné, resp. že se k nim nebude přihlížet (srov. § 1815 OZ), protože jsou nevyváženě konstruované ve prospěch podnikatele. Předkládaná monografie se proto snaží nabídnout jak pohled spotřebitele, tak i pohled podnikatele, který má zájem na řádném splnění dluhu ze strany spotřebitele, avšak nezatěžuje jej nemravnými či nekalými povinnostmi.

Autoři publikace doufají, že předkládaná monografie může přispět ke kultivaci podnikatelského prostředí v naší zemi, neboť se snaží nabídnout vyvážený pohled na práva a povinnosti obou smluvních stran, tj. jak podnikatele, tak i spotřebitele.

Za kolektiv autorů

Markéta Selucká a Svatava Veverková